

Література:

2. Джон Лок. Два трактати про врядування; [пер. з англійської О. Терех, Р. Димирець]. – Київ: «ОСНОВИ», 2001. С. 138-141.
3. Цалін С.Д. Принцип свободи волі в історії соціальної філософії та філософії права. Х.: Основа, 1998. С. 89.

Присяжнюк Т.І.

*Аспірантка кафедри політичних інститутів та процесів
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ (НА ПРИКЛАДІ ПРОМОВИ В. ПУТІНА ВІД 21.02. 2022 РОКУ)

Досліджується поняття «інформаційна війна» в контексті російсько-української війни. Розглядається значення та роль інформаційної війни в умовах воєнно-політичного протистояння. Аналізуються ключові аспекти маніпулятивних технологій в офіційній риториці Росії.

Інформаційна війна (англ. information warfare) — викладення інформації у спосіб, який формує у суспільстві чи групі людей потрібну точку зору, громадську думку на користь організатора інформаційної пропаганди. Як наслідок, відбувається усвідомлення окремих фактів чи подій у потрібному для маніпулятора світлі, формування потрібного світогляду чи життєвої позиції стосовно питань, у яких раніше були протиріччя чи нерозуміння [1].

Проблеми впливу інформаційних війн на суспільну свідомість досліджували багато вчених. Варто відзначити Георгія Почепцова - професора, фахівця із питань комунікаційних технологій та автора численних праць у цій сфері, серед яких "Сучасні інформаційні війни" та «Фейк. Технології спотворення реальності». Дану проблематику вивчає Оксана Мороз - авторка праць з інфогігієни та медіаграмотності; вона дослідила вплив інформації на свідомість

громадян у книзі «Нація овочів? Як інформація змінює мислення і поведінку українців». Проте під час російсько-української війни з'явилися нові факти ведення інформаційних війн, які потребують глибокого аналізу та вивчення всіх аспектів, щоб виявити небезпеку та напрацювати механізми захисту та протидії ворожим інформаційним впливам, що становлять загрозу національній безпеці України.

У Політологічному енциклопедичному словнику наголошується, що під час інформаційної війни інформаційні впливи містять викривлення фактів або нав'язування емоційного сприйняття. Як правило, методами інформаційної війни є розповсюдження дезінформації, або подання інформації у вигідному для себе ключі. У результаті може змінюватися оцінка населенням супротивника, починають формуватися (і навіть домінувати) поразкові настрої, і в перспективі – перехід на бік провідного інформаційного впливу. [2, с. 268].

24 лютого 2022 року о 3.40 годині ранку розпочалося повномасштабне вторгнення Росії в Україну. Російські війська завдали ракетних ударів по всій території країни.

Цьому збройному конфлікту передувало ефективне використання методів та засобів інформаційної боротьби. Інформація стала виконувати функцію інструменту війни. росія проводить інформаційну боротьбу відкрито та не шкодує на це фінансування.

Напередодні, 21 лютого президент Російської Федерації Володимир путін зробив заяву щодо визнання незалежності так званих «Донецької народної республіки» та «Луганської народної республіки».

В цій промові він повідомив, що прийняв рішення про проведення спеціальної військової операції. Її мета — захист людей, які протягом восьми років зазнають знущань та геноциду з боку київського режиму.

Політолог В. Майданюк інформує, що базові принципи інформаційних воєнних кампаній описав британський дипломат лорд Артур Понсонбі.

Принципи складені Понсонбі були використані нацистським пропагандистом Геббельсом для обґрунтування нацистських воєн.

У ХХІ столітті путінський режим, який перейняв численні риси нацистського режиму та геббельсівської брехні, використав ці методи пропаганди для формування образу ворога та обґрунтування приводів до воєнної агресії [6].

«Ми будемо прагнути демілітаризації та денацифікації України. А також суду над тими, хто вчинив численні криваві злочини проти мирних жителів, зокрема й громадян Російської Федерації», — заявив путін у зверненні перед початком повномасштабного вторгнення в Україну.

Наведемо основні наративи, які звучали у промові путіна, що немов дублюють поради Геббельса та практики лорда Понсонбі:

Ми не хочемо війни. Зі слів В. путіна росія є мирною країною, яка «ні з ким не хоче воювати», але змушена себе захищати.

Інша сторона несе повну відповідальність за війну. Тобто росія не розпочинає війну, а її завершує – захищаючи Донбас від «хунти».

Ворог має обличчя диявола. Тут йде мова, що серед українців переважаюча більшість – нацисти, які знущаються з російськомовного населення.

Справжні цілі війни видаються за благородні. "Нам із вами не залишили жодної можливості захистити наших людей, окрім тієї, яку ми використовуємо сьогодні... "Народні республіки Донбасу" звернулися до росії з проханням допомогти", - заявляє путін.

Наша справа – священна. Російська влада переконує у «священстві» загарбницької війни, а російський патріарх Кирил благословляє військових на війну проти України.

Хто не з нами – той проти нас. У своїй промові президент росії погрожує державам, які захочуть виступити на підтримку України і наголошує на ядерному потенціалі рф.

Це звернення було фактичним оголошенням війни Україні на політичному рівні і невизнання її як суверенної держави.

Отже, метою промови В. путіна від 21.02. 2022 року було послаблення моральних і матеріальних сил супротивника і посилення власних важелів

впливу. Проте президент рф недооцінив спротиву українців і не досягнув своїх цілей. Цілеспрямована інформаційна війна, яка ведеться проти України російським телебаченням та іншими засобами пропаганди, створює життєво небезпечну загрозу національним інтересам України [5].

Список використаної літератури

1. Інформаційна війна — Вікіпедія (wikipedia.org)
2. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін. За ред. М. П. Требіна. — Х.: Право, 2015.
3. Полное видео обращения Владимира путина по Украине и признании ДНР и ЛНР 21 февраля 2022 года. <https://www.youtube.com/watch?v=pvPkIe675B4>
4. Почепцов Г.Г. Інформаційні війни. М.: ВЦ Гарант, 2008, - 453 с.
5. Стратегія національної безпеки України. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2015-01/Strategia_2015.pdf
6. 10 заповідей військової пропаганди. URL: <https://infolight.in.ua/2023/01/12/10-zapovidej-vijskovoi-propahandy/>

Семененко І. О.

*аспірантка кафедри національної економіки та публічного управління,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

СИТУАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ У ФОРМУВАННІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ: ДОСВІД ЄС ДЛЯ УКРАЇНИ

Російсько-українська інформаційна війна, яка відбувається на фоні збройної агресії Росії проти України, вимагає від нашої країни створення потужного механізму протистояння. Війна в Україні розпочалась локально ще з лютого 2014 року на територіях Криму, Донецької та Луганської